

Aktivistens guide till Skotsk lag

Alla som tänker delta i protesterna mot G8-mötet i Gleneagles är antagligen medvetna om graden av statlig repression riktad mot demonstranter vid tidigare G8- och EU-toppmöten.

Tyvärr finns det inget som tyder på att det kommer bli annorlunda den här gången, men utrustade med kunskap om hur lagar tillämpas och hur polisens agerande kan komma att se ut hoppas vi kunna utmana polisen. Vi ska se till att vi demonstranter kommer att kunna ta tillvara på vår rätt att protestera. Polisens roll kommer till stor del vara att skrämma och göra demonstranterna frustrerade i syfte att förhindra all meningsfull aktivitet.

Den skotska lagen

Den skotska lagen skiljer sig på många sätt från andra europeiska rättssystem. Det finns inga nedskrivna lagar. Hur domen faller beror på vad en domare beslutar vilket i sin tur baseras på de principer, regler och definitioner som utvecklats genom tidigare domslut. På grund av detta kan det vara svårt att förutse hur en domstol kommer att behandla en specifik typ av fall. Skotsk lag är störande flexibel.

Vid en del tidigare toppmöten har människor blivit stoppade vid gränsen eller till och med hindrats från att lämna "sitt" land. Vi rekommenderar att ni är förberedda och har numret till en advokat som kan hjälpa er. Om ni stoppas kan det hjälpa att ge svar på frågor, men om du ändå nekas inträde föreslår vi några advokater att ringa (Bindman & Partners England/Wales 020 7833 4433). Även om Skottland och England har olika lagar finns det ingen gränskontroll mellan länderna. Du behöver inte svara på polisens frågor, men att uppge falskt namn och adress är ett lagbrott. Vi råder dig att inte uppge namn eller adress och att svara "ingen kommentar" till alla andra frågor.

Det finns tre tillfällen då du måste uppge namn och adress:

- Om polisen har sannolik orsak att misstänka att du begått eller bevittnat ett brott. Polisen måste berätta vilket brott det handlar om.

- När du blir kvarhållen eller gripen.
- Om du blir stoppad när du kör bil. Då kommer de också kräva körkort och försäkring.

Polisen har ingen rätt att utvisa folk när de väl kommit in i Storbritannien, men en annan lag gäller på flygplatsen, eftersom du tekniskt sett inte kommit in i landet än. De enda som verkligen riskerar att hotas av utvisning är de som inte är EU-medborgare.

Att tänka på

När du väl är i Storbritannien finns det ingen lag som säger att du måste bära identitetshandlingar. Problemet är att EU säger att man när som helst ska kunna bevisa att man är en EU-medborgare... Det är inte förbjudet att maskera sig och polisen har ingen rätt att ta av din maskering. Det finns en särskild paragraf (Section 60 Order, S60) och när den gäller kan polisen begära att du ska ta bort allt som kan vara en maskering eller förklädnad. Om du vägrar kan du bli arresterad och åtalad. Troligtvis kommer en S60-lag att gälla under hela G8-mötet. Saker du bär varje dag, som solglasögon och hatt faller inte under kategorin. Det är oklart om ansiktsfärg räknas som maskering. Droger är väl alltid dumt under demonstrationer, så tänk inte ens på det. Knivar och andra vapen är inte heller så smart.

Polisen

Använd ditt sunda förnuft och bete dig som du skulle göra i Sverige. Det kan vara en fördel att inte ha engelska som modersmål. Kanske borde du till och med öva på brytningen, stappla lite mer i språket så att du blir allmänt oförstådd?

Annars lite tips:

- Var lugn och försäkrande.
- Be att få tala med den högsta polischefen närvar-

ande.

- Försök att inte tappa humöret eller svära (det kan användas som en ursäkt att gripa dig).
- Drick dig inte full (kan också användas som skäl att gripa dig).
- Ha uppsikt över andra poliser och demonstranter, kolla av vad som händer.
- Se efter varandra.

Det finns ingen nationell polisstyrka i Storbritannien, men antagligen kommer engelska poliser att tillfälligt anställas av skotsk polis för toppmötet. Alla poliser måste visa ID-nummer och bokstäver på uniformsslagen, även om det ofta händer att kravallutrustad polis täcker över dem. PSU (Police Support Units) är kravallpolisen och de mest våldsamma. Fjäderbatonger är de vanligaste och pepparspray används, oftast inte över stora grupper, snarare vid gripandet för att göra personer motståndslösa. Vattenkanoner har aldrig använts tidigare, men vi kan aldrig vara helt säkra. Hästar och hundar används ofta, och vägblockader har ofta använts förr. Polisens taktik är att inringa och isolera stora grupper och splittra upp till mindre. Sedan

håller de grupperna så länge det går, ibland i flera timmar. Om polisen misslyckas brukar de skicka in kravallpolis och ridande polis för att skingra folkmassor. Polisen fotograferar och filmar demonstrationer.

Polisen försöker ofta få folk att samarbeta när de inte har någon laglig rätt till sitt agerande. Alltid när polisen vill skyddsvisitera dig, ta reda på om de försöker få det se ut som att du samarbetat med dem eller om de har en laglig grund. Laglig grund kan vara misstanke om droginnehav, kvarhållning och arrestering. På offentliga platser krävs bara att du tar av dig till exempel jacka, inget mer. Du har rätt att bli visiterad av en polis med samma kön som dig själv.

Sektion 60-lagen (S60)

Kort kan den beskrivas som en möjlighet för polisen att stoppa och visitera dig vid misstanke om förväntat våld. Om en polischef misstänker våldsamheter kan han eller hon ge rätt till att stoppa och visitera misstänkta inom ett speciellt område i upp till 24 timmar. Även om polisen visiterar dig under S60 har de inte rätt att läsa papper eller leta i till exempel din plånbok, eftersom en plånbok är för liten för att gömma ett misstänkt vapen. Vem som helst har rätt att ta kort på någon annan i Storbritannien. Därför kan det hända att polisen tar kort på dig i samband med S60-visiteringen. Du behöver inte samarbeta för att göra kortet bra (bara om du är arresterad eller kvarhållen). Under S60-lagen kan polisen kräva att du ska ta av dig maskeringen. Om du blir visiterad har du rätt att få en skriven rapport, även om du inte lämnat namn och adress.

Sektion 44 - Terroristlagen

Egentligen är det en lag som antogs för att hindra terrorism, men den har använts vid anti-krigsdemonstrationer och protester mot vapenmässor i England, så det kan hända att den används under G8-mötet. På många sätt fungerar den som S60, alltså att det inte behövs någon specifik misstanke för visitation, men här har de rätt att läsa till exempel papper du har på dig också. Du behöver varken uppge namn eller adress eller förklara varför du är i landet, inte eller svara på andra frågor. Du behöver inte gå med på försök att fotografera dig. Du har rätt att få en skriven rapport, även om du inte lämnat namn och adress.

Spara alla rapporter, försök skriva ner för dig själv kort vad polisen sa, vilka ursäkter de använde för att

stoppa dig, namn och nummer på polisen. Det kan alltid hjälpa dig vid senare tillfällen. Om du visiteras under Terroristlagen, hjälp oss och fyll i ett formulär som finns på liberty-human-rights.org.uk.

Omhändertagande

Du kan bli häktad om det finns sannolik misstanke om att du begått ett brott som innebär fängelse-dom. Du kan bara hållas sex timmar, efter det måste du bli släppt eller arresterad. Om du blir häktad behöver du inte ge någon annan information än namn och din adress (födelsedata behövs inte, men kan skynda på frigivande). Vi rekommenderar att svara ”ingen kommentar” på frågor. När du är omhändertagen har du rätt att meddela någon var du sitter. Vid enstaka tillfällen kan den rätten försenas för att förhindra ytterligare brott. Använd din rätt och kontakta gärna G8 Legal Support Group.

Gripanden

Vanligast är att det är två poliser som griper dig. Antingen kan förhör hållas på plats, eller efter färd till polishuset. Du behöver bara uppge namn och adress. Om du hamnar på en häktningsförhandling, säg till om din rätt att ringa och rätten till att en advokat informeras om din arrestering. Säg till om du har speciella matbehov (vegan, vegetarian, allergier etc.), eller skador om du behöver en läkare, eftersom de antagligen inte kommer fråga. Du kan bli tagen

ur cellen för att fotograferas, lämna fingeravtryck och DNA-prov. Polisen har rätt att använda skäligt våld för att lyckas. Alla över 16 år behandlas som vuxna i Skottland.

Lagar som ofta används mot aktivister

- Störande av allmän ordning (BoP, Breach of the Peace). En väldigt vitt omfattande lag, öppen för nästan alla tolkningar. En del har blivit åtalade för BoP efter att ha suttit fredligt i sittblockader.
- Vägran att lyda polisens order eller störa andra människor.
- Ingå i en mob, att jämföra med svenska ”våldsam upplopp”. Behandlas mer allvarligt än bara störande av ordningen eftersom du ingår i en större grupp med ett gemensamt mål. Alla som ingår i en mob kan åtalas för vad andra gör, till exempel om någon krossar fönsterrutor och du blir gripen kan du åtalas för det. Som tur är är det svårt för polisen att bevisa att en grupp haft ett gemensamt mål, så lagen används sällan.
- Att i en grupp på två eller fler personer hindra någon annan från att passera på ett allmänt område blir ett lagbrott, om du inte lyder polisens order. Det är också ett brott för en person att medvetet hindra någon att passera.
- Ekonomisk skadegörelse, stöld, överfall av polis och intrång på privat mark är andra lagar som ofta används.

Bli nu inte misspeppad av det här, kom ihåg att lagarna i många länder ser ganska lika ut. Skillnaden ligger i detaljerna. Vi har tagit med den här informationen i tron att kunskap är makt. Tänk också på hur du själv kan använda lagarna. Rätten att demonstrera finns i Artikel 10 (Freedom of Expression) och Artikel 11 (Freedom of Assembly and Association) i Europakonventionen som också är del av Storbritanniens lagar. Vi ses i Skottland!

